

NOTAT

10. juni 2009

J.nr. 2009-0005151

JAIC/SHE

Referat af EPSCO-rådsmøde (beskæftigelse og socialpolitik) den 8. juni 2009

Resumé

Der var tale om et udramatisk sidste rådsmøde under tjekkisk formandskab. Indledningsvist var en fuld bordrunde om håndteringen af konsekvenserne af den økonomiske krise, hvor en række lande indikerede en positiv modtagelse af forslagene i Kommissionens meddelelse af 3. juni.

På trods af ihærdig indsats fra formandskabet lykkedes det ikke at opnå den påkrævede enstemmighed om forordningen om social sikring til tredjelandstatsborgere, hvorfor forslaget må genforhandles under et kommende formandskab. Der var ingen debat om statusrapporterne for antidiskriminationsdirektivet, barselsdirektivet og direktivet vedr. selvstændige/medhjælpende ægtefæller. Rådskonklusioner om flexicurity i krisetider, sociale serviceydelser, aktiv aldring for mænd og kvinder samt inklusion af romaer blev alle vedtaget uden bemærkninger.

Pkt. 3 (a)–(g) – Forberedelse af Det Europæiske Råds møde i juni. Orienterende debat.

Mødet blev indledt med en politisk debat, der tog afsæt i spørgsmål fra formandskabet om landenes håndtering af de beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af den økonomiske krise. Indlæggene bød på en lang række konkrete eksempler på tiltag i de enkelte lande (f.eks. jobdelingsordninger, løntilskud, uddannelses tilbud/-garantier, mikro-kreditter og administrative lettelser), men også en række fælles budskaber, jf. nedenfor.

En række lande refererede kort til Kommissionens meddelelse af 3. juni ”Den fælles forpligtelse til at løfte beskæftigelsen”, der indgår i forberedelsen af DER den 18.-19. juni. Af disse fandt flere især forslaget om at lade landenes medfinansiering af Socialfondens aktiviteter suspendere i 2009 og 2010 interessant. Kun enkelte lande udtrykte sig kritisk overfor forslaget.

I en kort præsentation af beskæftigelseskomiteens (EMCO) syn på krisen understregede formanden for komitéen, at nuværende tiltag måtte holdes op imod en ”langtidsholdbar” planlægning. En del af de iværksatte tiltag for at afbøde krisen (arbejdsdeling, løntilskud mv.) var således økonomisk urentable på sigt og kunne ikke stå i stedet for omstruktureringer på længere sigt. EMCO lagde vægt på vigtigheden af at sikre fortsat koordinering af indsatsen og undgå protektionisme og andre aktiviteter, der skadede nabolande. Endelig havde udvalget drøftet betydningen af strukturfondenes bidrag og vigtigheden af at sikre den bedst mulige udnyttelse af disse midler til at supplere landenes strukturelle tiltag. Komiteen for Social Beskyttelse (SPC) præsenterede også bidragene fra udvalget og fremhævede bl.a. betydningen af en præcis monitorering af krisen.

Formandskabet opsummerede drøftelsen ved at understrege, at der var udbredt enighed om krisens store omfang og om, at den krævede særskilte tiltag. Eksemplerne fra debatten havde understreget, at der var forskellige tilgange hertil i landene – bl.a. som følge af forskelle i arbejdsmarkeder, tradition og økonomisk formåen – men der var også en række gennemgående tendenser, som understregede betydningen af (fortsat) at udveksle erfaringer og ideer. I alle lande indgik det således centralt i overvejelserne at sikre balancen mellem kortsigtede, afbødende tiltag og langsigtede udfordringer og strukturelle reformer. Andre fælles træk var:

- fokus på uddannelse/op- og omkvalificering – og hvordan man bedst tacklede den udfordring det var, at afdække de fremtidige kvalifikationsbehov og forberede sig til en stigende efterspørgsel sidenhen
- modvirke eksklusion af svage grupper – herunder unge, der risikerede ikke at få ordentligt fodfæste pga. den nuværende lavere efterspørgsel efter (ny) arbejdskraft
- inddragelse af arbejdsmarkedets parter – og sikre et bedre/tættere samarbejde mellem de to mere generelt
- særlig fokus på/støtte til de små og mellemstore virksomheder
- en fortsat vægt på flexicurity som det relevante mix af forskellige redskaber og hensyn
- en bedre og hurtigere udnyttelse af de tilgængelige økonomiske midler – herunder fra europæisk niveau.

Alle de underliggende tekster til punktet blev vedtaget.

Pkt. 4 – Forslag til Rådets beslutning om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker. Politisk enighed.

Forslaget blev vedtaget uden debat.

Pkt. 5 – Forslag om udvidelse af forordning 883/04 om social sikring til også at omfatte tredjelandstatsborgere. Evt. politisk enighed.

Den politiske forhandlingssituation vedrørende punktet var ikke afklaret inden rådsmødet, og efter flere forsøg på at skabe kompromis måtte formandskabet konkludere, at der ikke kunne opnås enighed om forslaget.

Formandskabet havde forsøgt at skabe den nødvendige enstemmighed blandt medlemsstaterne ved at tillade et bilag, der undtog enkelte landes familieydelse fra forordningen. Som en indrømmelse til de andre medlemsstater skulle bilaget udfases automatisk efter et nærmere bestemt antal år.

Imidlertid gjorde de pågældende lande det straks efter formandskabets introduktion klart, at man ikke ville kunne leve med en automatisk udfasning, uanset fristen.

Formandskabet konkluderede, at det udsendte kompromisforslag ikke kunne vedtages i enstemmighed. Formandskabet havde imidlertid ført mange bilaterale drøftelser i løbet af formiddagen og kunne på den baggrund præsentere et nyt kompromisforslag med en neutral revisionsklausul efter to år. Imidlertid stod det efter en række indlæg klart, at der fortsat ikke kunne opnås enighed om sagen, særligt fordi

flere lande understregede, at der skulle være ligebehandling både mellem borgere og mellem lande. Andre lande gjorde gældende, at hvis et bilag skulle eksistere fremover, ønskede disse lande også at blive optegnet.

Formandskabet foreslog, at der blev gjort endnu et forsøg på at løse problemet via bilaterale drøftelser i løbet af eftermiddagen men blev mødt med det svar, at man ikke kunne strække sig længere. Derefter konkluderede formanden, at den påkrævede enstemmighed ikke kunne opnås, og han ønskede det kommende svenske formandskab held og lykke med det videre arbejde med forordningen.

Den manglende enighed fører til, at den moderniserede forordning for tredjelandsstatsborgere *ikke* kan træde i kraft samtidig med den moderniserede hovedforordning 883. Danmark står uden forordningen om tredjelandsstatsborgere pga. det retlige forbehold.

Pkt. 6 – Revision af barseldirektivet. Statusrapport.

Formanden gjorde kort rede for indholdet i statusrapporten, og kommissæren kvitterede herefter for formandskabets arbejde med forslaget, som man mente havde ryddet en del knaster af vejen. Kommissionen fandt det afgørende at respektere de forskellige systemer og traditioner i landene, men det var også afgørende at sikre en vis (og bedre) minimumsbeskyttelse, som bl.a. forebyggede, at kvinder måtte opgive deres arbejdsliv som konsekvens af barsel/fødsel. Kommissæren refererede til, at de europæiske parter var på trapperne med en revision af forældreorlovsdirektivet, hvilket var relevant for de fortsatte forhandlinger.

Ingen delegationer tog ordet.

Pkt. 7 – Direktivforslag om antidiskrimination uden for arbejdsmarkedet. Statusrapport.

Statusrapporten blev taget til efterretning.

Pkt. 8 – Ligestillingsrådskonklusioner: aktiv og værdig aldring. Vedtagelse.

Rådet vedtog konklusionerne uden debat.

Pkt. 9 – Rådskonklusioner om romaernes integration. Vedtagelse.

Rådet vedtog konklusionerne uden debat.

Pkt. 10 – Direktivforslag om ligebehandling af mænd og kvinder (selvstændige og medhjælpende ægtefæller). Statusrapport.

Formandskabet henviste kort til den skriftlige rapport og understregede, at der fortsat var flere forhold, som krævede afklaring.

Der var kun et enkelt indlæg, hvori der blev appelleret til, at man forholdt sig kritisk til valget af hjemmel for forslaget.

AOB: 15 b) Arbejdskraftens fri bevægelighed – rapport om 3. fase af overgangsordningerne

Kommissionen gjorde kort rede for rapporten, der lagde vægt på de altovervejende positive konsekvenser, som udvidelsen havde haft for landenes arbejdsmarkeder og

økonomiske udvikling. Danmark blev fremhævet som et af de lande, der havde valgt en samlet ophævelse af overgangsordningerne, hvorved også Rumænien og Bulgarien nu havde fulde rettigheder.

Særligt om det kommende svenske formandskab

Det kommende svenske formandskab benyttede rådsmødet til at takke de to andre lande i trio'en samt introducere hovedtemaer i det svenske formandskabsprogram på beskæftigelses- og socialområderne.

Det svenske formandskab ville fortsætte arbejdet med at afbøde konsekvenserne af den økonomiske krise. Konkret ville man bl.a. sætte fokus på Lissabon-strategien efter 2010. Der var planlagt en indsats på ligestillingsområdet. Det svenske formandskab ville således afholde et tredje ligestillingstopmøde og på rådsmødet lægge op til debat om den kommende Lissabon-strategi post 2010 og ligestillingsaspektet.

Med hensyn til antidiskriminationsdirektivet var det svenskernes ambition at opnå enighed på rådsmødet den 30. november 2009, men der blev dog også gjort opmærksom på, at der udestod meget arbejde, før dette mål kunne nås.